

ASTRONOMICVM

Quomodo inueniantur & uerum Argumenta. Planetarum passiones quæ sunt.

Orientalis & Velox cursu. Aut? lumine. Auctus numero.

Combustus.

Planete cum O iuncti apparent in auge epicycli media.

Planete directi retrogradi & Stationarii quid dicuntur.

Exempli CA ROLI imperatoris.

Verus h locus in Zodiaco tempore natiuitatis Imperatoris.

Argumentum uerum habebis ducendo filum à centro mundi per centrum epicycli ubi aduersus locum à filo inferioris epicycli tactum, illic enim uera epicycli auctus est. Si nunc à puncto auge ueræ numerus signa gradus & M, secundum ordinem usque ad indicem Y, cõsurgit Argumentum uerum Saturni, quo pariter opus est ad latitudinem Saturni indagandam. Quæ reliqua sint Saturni accidentia & passiones, nunc doceamus. Quando Saturnus in summitate sui eccentrici, hoc est, in auge eccentrici consistit, tum se ipso minor apparet, tardusq; cursu est. Verum 90 gradus ab auge æquantur siue deferentis utrobique distans, ueram quantitatem sui exhibet. Ex aduerso autem auge deferentis maximus uidetur, & uelox cursu dicitur. Saturnus etiam uocatur orientalis auctusq; lumine, quando Sol ab eo recedit ad oppositionem usque. Idem occidentalis diminitusq; lumine, quo ad coniunctionem eius cū Sole rursus contingit. Auctum numero eundem appellamus, quando uerum eius motus à principio arietis remotior est quam medius motus. Cõtra diminitum numero, ubi uerum motus eius medio minor est. Velox uel auctus cursu dici meret, ubi linea ueri motus, uelocior, quā linea medii motus, mouetur. Diminutus & tardus cursu contraria ratione. Quando à Sole non ultra 9 gradus elongatur, combustus dicitur. In Saturno quoq; ascensus & descensus latitudinis obseruadi sunt, quare infra tractabitur. Sciendum est, Saturnum, Iouem, Martem, in mediis coniunctionibus cum Sole perpetuo iuxta crucem & epicycli, id est, in auge media epicycli reperiri, quemcumq; tandem eo tempore epicyclus in deferente locum teneat. Similiter in oppositionibus mediis, nunquam non in opposito auge epicycli Planeta inuenitur, unde facile intellectus est, planetam aliquem ex illis tribus, semper in epicyclo ab auge media distare, atq; medium motum solis, à medio istius planetæ motu. Interdum errantes directi, quoq; retrogradi, & Stationarii appellantur, quod ita accipio, quod si filum ex centro mundi tendas, ita ut à latere epicycli attingat, ille ipse punctus contractus, qui est secundum signorum ordinem, statim prima dicitur, in quo planeta aliquis existit, stationarius nominatur, sicut educto, punctus contractus, contra fucellum signorum, secunda statio, & planeta in eodem subsistens, stationarius similiter uocatur. Inter has stationes, qui uersatur planeta, si superiorem epicycli partem ambit (quoniam ordinatim secundum signa mouetur) directus dicitur. Hactenus igitur quicquid de Saturno dictum est, idem de Ioue & Marte intelligendum est. Hæc omnia quo clarius accipiantur, uisum est subicere demonstrationem quandam exemplarem, ueluti imaginem, unde quæ supra sunt recte dicta, iam certius, & tanquam oculis exposita, cognoscantur.

¶ Maifestans Cæsareæ ortum, annus à Christo fœquimillesimus, dies 23 Februarii, Hora 15, M 44 pomeridiana sibi uendicat. Cum uero tempus hoc duplici æquatum sit ratione. Prima propter diuersitatem meridianorum, Secunda propter diuersitatem inæqualitatem, cõsurgit numerus 23 dierum 16 horarum 20 minutorum, quo cum numero motus requirendi iam sunt. Principio itaq; quia 1500 post Christum numeratur, querendi sunt, sub titulo (radix medii motus Saturni) 1400 anni, 1500 cū nondum elapsi integre sunt. Ibi aut reperitur radix in 32 38 11. eandem in zodiaco numerabis, termino istius ostensorem M inferioris rotule admove. Deinde in eadem rotula require annum 99 (quia tot anni ultra 1400 peracti sunt) per illum duc filum A, cui immoto supermaenti, indicem M suppone, 23 postea diem Februarii uide in Calendario, iuxta M monstratorem (16 hora & 20 M omittantur, p angustia quippe instrumenti non ita exacte dinoscuntur) die ergo filum A, adiunge, filop extenso indicem M rursus cum fiducia linea applica, quo facto, recte satis operati est. Quando per indicem M medius Saturni motus in Zodiaco, gradus uidelicet 25 M 39 ostendit. Indicem deinde P secundi orbis, 13 gradui 9 minut. suppone, quod est aux Saturni, sicut ex 4 Enuntiatione doctus es. Et sic utramque rotam rectificaueris. Vides igitur quomodo index M circulum G H I ante G ad signa 5 grad. 12 minut. 30 (quod est centrum h medium) contingat. Eundem signorum graduum & minutorum finem, in linea K L M require, per quæ filum è centro E ducatur, deferensq; cum centro Epicycli sub illud statuatur. Inferior quoque epicyclus cum cruce & sua, sicut crux à centro epicycli uersus circumferentiam Zodiaci vergat, & idem epicyclus pariter, simul & deferens, ita ut debent ordinati erunt.

¶ Post hæc Radix argumenti in tabula argumenti uideatur, penes numerum 1400, ubi signum 0 grad. 5 minut. 50 reperies, totidem signis, gradibus, & minutis superioris epicycli indicem adiunge, annos post hæc residuos qui sunt 99 ultra 1400 exactos, in superiori epicyclo inspicere, per quos filum F è centro epicycli tendit, cui tenso Y ostensorem subde. Præterea filum F 23 diei 16 horis 20 minutis (sicut instrumenti architectura non satis possit hæc distincte admittere.) applica, cui in uariato indicem Y cum fidei linea iterum submite, qui in limbo inferioris epicycli signa 9 grad. 15 minut. 49. quod est argumentum medium Saturni, refert. Epicycli autem firmatis sic, theoricæ omnis cum omnibus pariter rotis absolutissima fuerit. ¶ Verum Saturni cursum discis. Filum è centro A per medium stellæ dirigendo, ubi in Zodiaco 17 gradus 40 minut. ostenduntur, quæ sunt quod cupis.

Centrum Saturni

CAESAREVM

TABVLA MEDII MOTVS.					TABVLA MEDII ARGVMENTI.				
SATVRNI.					SATVRNI.				
Centuarii annorum ante & post Christi aduentum.	Radices post Christi sum.	Radices ante Christi sum.	Centuarii annorum ante & post Christi aduentum.	Radices post Christi sum.	Radices ante Christi sum.				
Annus	S. G. M.	S. G. M.	Annus	S. G. M.	S. G. M.				
0	14 5	14 5	0	6 24 12	6 24 12				
100	17 31	17 31	100	2 1 28	2 1 28				
200	1 1 1	1 1 1	200	9 8 44	9 8 44				
300	24 29	24 29	300	4 16 9	4 16 9				
400	17 58	17 58	400	11 23 16	11 23 16				
500	11 26	11 26	500	7 00 11	7 00 11				
600	4 54	4 54	600	2 7 48	2 7 48				
700	22 22	22 22	700	10 15 4	10 15 4				
800	11 50	11 50	800	4 12 10	4 12 10				
900	16 18	16 18	900	11 29 16	11 29 16				
1000	8 46	8 46	1000	7 6 12	7 6 12				
1100	2 14	2 14	1100	2 14 8	2 14 8				
1200	25 42	25 42	1200	9 10 40	9 10 40				
1300	19 10	19 10	1300	4 28 40	4 28 40				
1400	12 50	12 50	1400	0 5 56	0 5 56				
1500	6 27	6 27	1500	7 13 12	7 13 12				
1600	29 25	29 25	1600	2 20 28	2 20 28				
1700	21 3	21 3	1700	9 27 44	9 27 44				
1800	16 31	16 31	1800	5 5 0	5 5 0				
1900	9 59	9 59	1900	0 12 16	0 12 16				
2000	1 27	1 27	2000	7 19 12	7 19 12				
2100	26 55	26 55	2100	0 17 10	0 17 10				
2200	20 23	20 23	2200	10 4 4	10 4 4				
2300	13 51	13 51	2300	5 11 10	5 11 10				
2400	7 19	7 19	2400	0 18 56	0 18 56				
2500	0 47	0 47	2500	7 25 56	7 25 56				
2600	24 16	24 16	2600	3 3 8	3 3 8				
2700	17 43	17 43	2700	10 10 24	10 10 24				
2800	11 12	11 12	2800	5 17 40	5 17 40				
2900	4 40	4 40	2900	0 24 55	0 24 55				
3000	28 8	28 8	3000	8 2 12	8 2 12				
3100	21 16	21 16	3100	1 9 28	1 9 28				
3200	15 4	15 4	3200	10 16 44	10 16 44				
3300	8 32	8 32	3300	5 24 10	5 24 10				
3400	2 0	2 0	3400	1 1 16	1 1 16				
3500	25 18	25 18	3500	8 8 31	8 8 31				
3600	18 16	18 16	3600	1 16 7	1 16 7				
3700	12 24	12 24	3700	10 23 3	10 23 3				
3800	5 52	5 52	3800	6 0 19	6 0 19				
3900	29 20	29 20	3900	1 7 35	1 7 35				
4000	22 40	22 40	4000	8 14 51	8 14 51				
4100	16 17	16 17	4100	2 22 7	2 22 7				
4200	9 45	9 45	4200	10 29 23	10 29 23				
4300	3 13	3 13	4300	6 6 39	6 6 39				
4400	26 41	26 41	4400	1 13 55	1 13 55				
4500	20 9	20 9	4500	8 21 11	8 21 11				
4600	13 37	13 37	4600	3 28 47	3 28 47				
4700	7 6	7 6	4700	11 5 41	11 5 41				
4800	0 34	0 34	4800	6 12 59	6 12 59				
4900	24 2	24 2	4900	1 20 15	1 20 15				
5000	17 10	17 10	5000	8 27 31	8 27 31				
5100	10 58	10 58	5100	4 4 47	4 4 47				
5200	4 26	4 26	5200	11 12 3	11 12 3				
5300	27 54	27 54	5300	6 19 19	6 19 19				
5400	21 22	21 22	5400	1 26 35	1 26 35				
5500	14 10	14 10	5500	9 3 51	9 3 51				
5600	8 18	8 18	5600	4 11 7	4 11 7				
5700	1 46	1 46	5700	11 18 23	11 18 23				
5800	25 14	25 14	5800	6 15 39	6 15 39				
5900	18 42	18 42	5900	2 2 55	2 2 55				
6000	12 10	12 10	6000	6 10 11	6 10 11				
6100	5 38	5 38	6100	4 17 27	4 17 27				
6200	29 7	29 7	6200	11 24 43	11 24 43				
6300	22 35	22 35	6300	7 1 59	7 1 59				
6400	16 3	16 3	6400	2 9 15	2 9 15				
6500	9 31	9 31	6500	9 6 31	9 6 31				
6600	2 59	2 59	6600	4 13 47	4 13 47				
6700	26 27	26 27	6700	0 1 13	0 1 13				
6800	19 55	19 55	6800	7 8 19	7 8 19				
6900	13 23	13 23	6900	2 15 35	2 15 35				
7000	6 51	6 51	7000	9 22 51	9 22 51				

